

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)»
за спеціальністю A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізації A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
галузі знань A «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціально-емоційне навчання і викладання іноземної мови та літератури
Викладач (-і)	Білик Ольга Ігорівна
Контактний телефон викладача	0995274002
E-mail викладача	olha.bilyk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	За попередньою домовленістю з викладачем https://us05web.zoom.us/j/3374199353?pwd=Uk44N0hPcUtpakplcE_dxeEhyZXBIdz09
2. АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<u>Предметом</u> вивчення дисципліни є основні теоретичні дослідження про соціальне та емоційне навчання, а також методи і прийоми їх практичної імплементації у процес навчання іноземної мови. Курс «Соціально-емоційне навчання і викладання іноземної мови та літератури» передбачає ознайомлення студентів з основними принципами та методами розвитку емоційного інтелекту, а також навичками їх застосування у процесі навчання іноземних мов. Студенти опрацюють основну термінологію, дізнаються про значення соціально-емоційного навчання в освітньому процесі, а також опанують техніки роботи з емоціями та стресом у педагогічній діяльності. Після закінчення курсу студенти повинні вміти інтегрувати соціально-емоційний компонент у методичну канву навчання та вміти формувати соціальні та емоційні навички учнів засобами іноземної мови.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу полягає в підготовці викладачів іноземної мови та літератури, які розуміють важливість соціально-емоційних аспектів у процесі навчання, мають навички та методи для розвитку емоційного інтелекту та соціальних навичок учнів. <u>Навчальні цілі.</u> У цьому курсі студенти: • ознайомляться та зрозуміють основні концепції та принципи соціально-емоційного навчання (СЕН) та їх роль у підтримці учнів у надзвичайних ситуаціях; • проаналізують український контекст щодо політики СЕН під час навчання іноземної мови та літератури; • зможуть інтегрувати відповідні СЕН стратегії та активності у свої плани уроків іноземної мови та літератури, щоб забезпечити інклюзивне середовище для добробуту та навчання дітей у надзвичайних ситуаціях за допомогою якісного холістичного навчання.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК.2 Соціальна компетентність: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК.3 Культурна компетентність: Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження. ЗК.4 Лідерська компетентність: Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. <u>Фахові компетентності:</u> ФК.2 Предметно-методична компетентність: Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;	

здатність здійснювати інтегроване навчання учнів;
здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;
здатність розвивати в учнів критичне мислення;
здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу;
здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК.3 Інформаційно-цифрова компетентність:

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси;
здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК.4 Психологічна компетентність:

Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів;
здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності;
здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність;
здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК.5 Емоційно-етична компетентність:

Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами;
здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

ФК.6 Компетентність педагогічного партнерства:

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі;
здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК.11 Організаційна компетентність:

Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів;
здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК.14 Компетентність навчання впродовж життя:

Здатність визначати умови та ресурси власного професійного розвитку впродовж життя;
здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

ФК.15 Рефлексивна компетентність:

Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби

Результати навчання:

ПРН.2 Вільно спілкуватися державною та/або іноземною мовами усно й письмово з колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній і професійній діяльності.

ПРН.4 Мати навички управління складною професійною діяльністю або проектами, проявляти ініціативу при розв'язанні складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціалізації та нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих/навчальних контекстах.

ПРН.6 Володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми, методи й технології для інтегрованого навчання усіх видів мовленнєвої діяльності та розвитку критичного мислення в учнів; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету, оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.

ПРН.11 Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати,

критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН.12 Використовувати інформаційні, комунікаційні та цифрові технології для вирішення складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН.13 Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету.

ПРН.14 Дбати про емоційне, психічне та фізичне здоров'я, як своє, так і учнів; використовувати різні види та форми рухової активності при проведенні навчальних занять і на дозвіллі; пропагувати та вести здоровий спосіб життя.

ПРН.15 Взаємодіяти конструктивно на засадах партнерства з учасниками освітнього процесу, іншими фахівцями для забезпечення функціонування безпечного й інклюзивного освітнього середовища.

ПРН.20 Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	3	B

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Introducing social-emotional learning (SEL) into foreign language teaching.			
1.1. Key terminology in SEL	2		6
1.2. Understanding stress and why we do SEL	2	2	6
1.3. Trauma and trauma-sensitive teaching	2	2	6
1.4. Teaching in times of uncertainty	2		6
Тема 2. SEL for FL teacher: psychological and pedagogical issues			
2.1. Pedagogical Model. Three levels of understanding SEL	2		6
2.2. Ukrainian educational policy on SEL. SEL implementation in the framework of reform "New Ukrainian School"	2		6
2.3. Roles of SEL Educators. Teacher Self-Care and Well-Being.	2	2	6
Тема 3. Strategies for integration of SEL content into the process of foreign language teaching			
3.1. SEL and Peace Education	2	2	6
3.2. Developing SEL competencies while teaching language skills: listening, reading, writing speaking		4	6
3.3. Applying SEL through technologies		2	6
ЗАГ.:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Студенти виконують різноманітні завдання – від тестів до планування уроків до проведення мікрОВикладання. Усі завдання включають додаткові вказівки щодо виконання. Завдання з оцінкою виконуються під час проходження курсу.
---	---

	Термін виконання – початок наступного заняття. Підсумковий тест у кінці курсу перевіряє теоретичні знання з тем 1-3. По закінченню курсу студенти отримують залік на підставі балів, отриманих на лекціях і практичних заняттях. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за: • відповіді, виконання завдань, поточне тестування на практичних заняттях (70) • підсумковий тест (20 балів) • самостійну роботу (10 балів)
Вимоги до письмових робіт	Поточне тестування проводиться на практичних заняттях, складається з 5-20 питань і оцінюється 5 балів (1 питання – 1 бал, 1 питання – 0,5 або 0, 25 б. відповідно) Також виставляється 20 балів за підсумкову контрольну роботу (20 питань).
Практичні заняття	При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати експрес-контролю у формі тестів тощо. Поточний контроль (усний) реалізує систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного навчального матеріалу: «5» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «4» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або під час аналізу практичного; «3» - студент у основному опанував теоретичні знання з відповідної теми, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти й явища, пов'язувати їх із майбутньою професією; «2» - студент не опанував навчальний матеріал із відповідної теми, не знає наукових фактів, визначень, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. *0 – відповіді не було
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються усі студенти, які вивчали навчальну дисципліну. Діє система накопичення балів. Для отримання заліку за відомістю №1 студент повинен набрати 50 балів. Якщо сума балів студента нижча за 50, студент користується повторним правом отримати залік за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань). При неуспішному складанні заліку за відомістю № 2 студенту надається можливість скласти залік за відомістю №3 при комісії.
Підсумковий контроль	<i>форма контролю - залік;</i> <i>форма здачі - комбінована</i>
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи</u> Передбачено один підсумковий тест, що складається з 20 питань (20 балів) і поточні письмові роботи у вигляді тестів, які проводиться на практичних заняттях. <u>Академічна доброчесність</u> Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю і дотримуватися правил академічної	

добросовісності. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням:

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/>

Відвідування занять

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття у разі спізнання без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях.

Від здобувачів очікується, що вони дотримуються встановлених термінів виконання завдань і уважно слідкують за будь-якими важливими змінами у розкладі. За необхідності, вони мають отримати роз'яснення щодо завдань (в однокурсників або викладача) і завершити опрацювання рекомендованих джерел перед заняттям. Роботи, подані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.

Студенти, як навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань та виконанням підсумкової контрольної роботи відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-individ.-grafik.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів, що стосуються соціально-емоційного навчання, на платформах Coursera, Udemu, Prometheus; наявність сертифікатів, які підтверджують проходження відповідних професійних курсів) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Pentón Herrera, L. J., & Martínez-Alba, G. (2021). Social-emotional learning in the English language classroom: Fostering growth, self-care, and independence. TESOL International Association.

Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform) / Гриневич Л., Дрожжина Т., Глоба О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ, «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312 с. <https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/e-book-analituchnui-oglyad.pdf>

СЄЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму / Голов. ред. О. Елькін. 2-ге вид. К.: ТОВ «Інжиніринг», 2023. 148 с. Спеціально для EdCamp Ukraine.

Berardi, A. & Morton, B. (2019). Trauma-Informed School Practices: Building Expertise to Transform Schools. Open Textbooks. 4. https://digitalcommons.georgefox.edu/pennington_epress/4

Collaboration for Academic, Social, and Emotional Learning. (CASEL). (2008). Social emotional learning (SEL) and student benefits: Implications for the safe schools/healthy students core elements. <https://casel.org/fundamentals-of-sel/>

Devitska A., Bilyk O. New Challenges and Opportunities of Teaching EFL in Times of Uncertainty. Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18 жовтня 2023 р., ВДПУ імені Михайла Коцюбинського / гол. ред. О. М. Ігнатова. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ». 2023. 19-21. <http://93.183.203.244/xmlui/handle/123456789/11278>

Honsinger, C., & Brown, M. H. (2019). Preparing Trauma-Sensitive Teachers: Strategies for Teacher Educators. Teacher Educators' Journal, 12. P. 129-152. (<https://eric.ed.gov/?id=EJ1209431>)

Jennings, P. A. (2019). Teaching in a Trauma-Sensitive Classroom: What Educators Can Do to Support Students. American Educator, 43 (2). P.12-17. (<https://eric.ed.gov/?id=EJ1218755>)

Helping Traumatized Children Learn. Four Perspectives. <https://traumasensitiveschools.org/trauma-and-learning/>

Helping Traumatized Children Learn. Why We Need Trauma-Sensitive Schools. <https://traumasensitiveschools.org/why/>

5 Social-Emotional Learning Activities for High School. <https://www.panoramaed.com/blog/social-emotional-learning-activities-high-school>

15 Activities for Teaching CASEL Core Competencies. <https://www.waterford.org/education/15-activities-for-teaching-casel-core-competencies/>

20 SEL activities to support middle schoolers. <https://www.classcraft.com/blog/20-sel-activities-to-support-middle-schoolers/>

50+ Simple Social-Emotional Learning Activities for All Ages. Easy, meaningful, and important. <https://www.weareteachers.com/21-simple-ways-to-integrate-social-emotional-learning-throughout-the-day/>
<https://easel.gse.harvard.edu/>

Викладач:

*Білик О.І.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника*